

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2012 m. liepos 10 d. Nr. FA-P-50-9-31
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2011-06-10 pavedimą Nr. P-50-9

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Ona Kunigėlienė (grupės vadovė)
Indrė Stancevičiūtė

Auditas pradėtas	2011-06-13
Auditas baigtas	2012-07-10

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Pastebėjimai dėl metinių biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų	6
2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo	6
2.1. Dėl asignavimų panaudojimo	6
2.2. Dėl projektų finansavimo	7
3. Kiti pastebėjimai	8
4. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	9
5. Rekomendacijos	9
Priedai	10

IŽANGA

Audito tikslas – teisėtumo požiūriu įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2012 metams planavimą; audituojamo subjekto 2011 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos mokslo taryba.

Audituojamu laikotarpiu Lietuvos mokslo tarybai vadovavo pirmininkas Eugenijus Butkus, vyriausiojo finansininko funkcijas vykdė Algimanta Laskauskienė.

Audituojamas laikotarpis – 2011 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Lietuvos mokslo tarybos 2011 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai.

Vertintą biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė:

- Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų 2011 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2011 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Vertintą finansinių ataskaitų rinkinį sudarė:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2011 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2011 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Lietuvos mokslo taryba 2011 metais vykdė programą „Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra“, finansuojamą iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos lėšų ir techninės paramos iš Europos Sąjungos lėšų (programos kodas 01.01). Jai patvirtinta 91 163,0 tūkst. Lt asignavimų: 91 108,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 2 311,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 55,0 tūkst. Lt turtui įsigyti¹.

Finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2011 metų pradžioje buvo iš viso 21 089,6 tūkst. Lt, pabaigoje – 15 784,6 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Atlikome suplanuotas audito procedūras – vertinome 2011 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

¹ Lietuvos Respublikos 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2010-12-09 Nr. XI-1210.

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkos aprašų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Taip pat buvo vertinama, kaip audituojamas subjektas laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų ir kt. Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2012 metams planavimas.

Atliktos svarbiausių sričių (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, darbo užmokesčio ir kitų sąnaudų, išlaidų apskaitos) savarankiškos audito procedūros. Tam buvo atrinkti visumą geriausiai reprezentavę audito pavyzdžiai. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės ir kitas audito procedūras.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl metinių biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų

Audito metu reikšmingų pastebėjimų dėl metinių biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų nenustatėme. Pastebėjimai, neturintys įtakos reiškiant nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ataskaitų duomenų teisingumo, Lietuvos mokslo tarybai pateikti 2012-06-25 raštu Nr. S-(50-2201)-1460.

2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo

2.1. Dėl asignavimų panaudojimo

Lietuvos mokslo taryba pagal VŠĮ Lietuvos verslo ir paramos agentūros 2011-01-07 prašymą Nr. R4-295 (1.6) atliko agentūros vykdomo projekto pateiktų paraiškų mokslinės dalies ekspertinį vertinimą. Taryba už atliktą paslaugą atlygio iš agentūros negavo, o ekspertams apmokėti panaudojo 18,7 tūkst. Lt savo veiklai vykdyti skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Taip taryba nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymo² nuostatomis, kad biudžeto asignavimų valdytojai privalo skirtus asignavimus naudoti vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti ir užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Taryba nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatyme nustatytais reikalavimais naudoti skirtus asignavimus savo įstaigos programai vykdyti, nes 18,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudojo ne pagal paskirtį – apmokėjo už VŠĮ Lietuvos verslo ir paramos agentūros paraiškų, gautų vykdant jos projektus, mokslinės dalies ekspertinį vertinimą.

Tarybos nuostatuose³ nėra numatytos funkcijos teikti paslaugas ir gauti už jas pajamas, tačiau pagal mokslo sričių specialistų (ekspertų) vertinimo konsultacinių paslaugų teikimo sutartį⁴ ji minėtai agentūrai suteikė paraiškų ekspertinio vertinimo paslaugų už 25,1 tūkst. Lt, o gautas lėšas panaudojo ekspertų užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms sumokėti. Šių lėšų taryba nepriskyrė biudžetinių įstaigų pajamoms, nesumokėjo į valstybės biudžetą ir panaudojo be

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2010-12-09 Nr. XI-1209 redakcija), 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 p.

³ Lietuvos Respublikos Seimo 2009-12-22 nutarimas Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“.

⁴ VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūros ir Lietuvos mokslo tarybos 2011-07-12 sutartis Nr. TI-025 (14.5-11-70)/K „Dėl mokslo sričių specialistų konsultacinių paslaugų teikimo“.

patvirtintos sąmatos. Taigi nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymu⁵ ir Vyriausybės nutarimu⁶ patvirtintomis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis.

Pagal minėto Biudžeto sandaros įstatymo 2 str. 4 dalį biudžetinių įstaigų pajamos yra biudžetinių įstaigų, atliekančių funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, gaunamos lėšos (išskyrus valstybės rinkliavą ir žyminį mokestį) ir pajamos už trumpalaikio ir ilgalaikio materialiojo turto nuomą, kurios įmokamos į valstybės biudžetą ar savivaldybių biudžetus ir naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Vyriausybės nutarimais šių įstaigų vykdomoms programoms finansuoti.

Taryba už suteiktą paslaugą gautų lėšų (25,1 tūkst. Lt) iš VŠĮ Lietuvos verslo ir paramos agentūros nepriskyrė biudžetinių įstaigų pajamoms, nesumokėjo į valstybės biudžetą ir panaudojo be patvirtintos sąmatos – nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymu ir Vyriausybės nutarimu patvirtintomis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis. Be to, tarybos nuostatuose nėra numatytos funkcijos teikti paslaugas ir už jas gauti pajamas.

2.2. Dėl projektų finansavimo

2010 metais finansuojant mokslinius projektus ir kontroliuojant atsiskaitymą už panaudotas valstybės biudžeto lėšas buvo nustatyta reikšmingų pažeidimų. Audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, siekdama užtikrinti projektams skirtų lėšų naudojimo teisėtumą, taryba įgyvendino. Norime atkreipti dėmesį į lėšų skyrimo projektams vykdyti pagrįstumą.

Taryba, skirdama lėšas projektams finansuoti, netinkamai kontroliavo, kad paraiškose prašomas lėšų poreikis būtų pakankamai pagrįstas, o už gautas lėšas atsiskaityta pagal patvirtintą sąmatą.

Teisės institutas, vykdydamas mokslo renginių projektą MOR-1/2011, pagrindė prašomus 56,0 tūkst. Lt asignavimus, tačiau, tarybai sumažinus projekto biudžetą iki 19,5 tūkst. Lt, patikslinto lėšų pagrindimo nepateikė. Taip taryba, skirdama 19,5 tūkst. Lt projektui vykdyti, nesivadovavo Paramos mokslo renginiams skyrimo tvarkos aprašo⁷ reikalavimais, kad numatomos projekto išlaidos turi būti pagrįstos skaičiavimais.

Taryba patvirtino projektų sąmatose 135,1 tūkst. Lt priedams prie darbo užmokesčio už skubius, svarbius ar sudėtingus darbus (užduotis), tačiau nenustatė reikalavimo, kad projektų vykdytojai paraiškose pagrįstų prašomas sumas ir nurodytų, už kokius darbus jie skiriami. Taigi taryba negalėjo

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2010-12-09 Nr. XI-1209 redakcija), 2 str. 4 d.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (2011-06-08 Nr. 681 redakcija), 51 p.

⁷ Lietuvos mokslo tarybos 2010-12-20 nutarimas Nr. VII-57 „Dėl paramos mokslo renginiams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

kontroliuoti, o auditoriai – įsitikinti, ar skubūs, svarbūs ar sudėtingi darbai, už kuriuos buvo sumokėti priedai, tikrai buvo atlikti.

Pavyzdys

Projektai, kuriuose nenurodyta, už kokius skubius, svarbius ar sudėtingus darbus skirti priedai:

Vilniaus dailės akademijos projektui MIP-03/2011 skirta 7,8 tūkst. Lt, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro Sodininkystės ir daržininkystės instituto projektui SVE-03/2011 – 11,5 tūkst. Lt (eksperto vertinime pastabos nepateiktos), Kauno technologijos universiteto projektui SVE-06/2011 – 22,1 tūkst. Lt, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto projektui MIP-074/2011 – 2,3 tūkst. Lt, Klaipėdos universiteto projektui MIP-005/2011 – 6,0 tūkst. Lt, Vilniaus universiteto projektams: LIG-04/2011 – 3,3 tūkst. Lt, MIP-030/2011 – 14,9 tūkst. Lt, VAT-13/2010 skirti priedai po 90 proc. trims projekto vykdytojams, keturiems po 30 proc., iš viso 49,4 tūkst. Lt, nenurodyta, už kokius darbus, nėra konkrečių sumų skaičiavimų, VAT-15/2010 – 4,6 tūkst. Lt, LIG-05/2010 – 1,4 tūkst. Lt, VAT-18/2010 – 6,0 tūkst. Lt, MIP-65/2010 – 3,3 tūkst. Lt, LIT-1-6/2009 – 2,5 tūkst. Lt, Lietuvos istorijos instituto projekte LIT-2-42/2010 numatyti priedai po 50 proc. keturiems vykdytojams ir po 25 proc. dviem vykdytojams (priedai numatyti 3 metams, todėl suma metams nenurodyta).

Pažymėtina, kad taryba nuo 2011 m. rugsėjo 29 d. projektų vykdytojus Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašu⁸ įpareigojo paraiškoje išsamiai pagrįsti priedus prie atlyginimo ir kad jie atitiktų darbo sutartyje nurodytą vykdytojo darbo krūvį.

Vilniaus universitetas (2010–2011 m. projektas MIP-65/2010) ir Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centras (2010–2011 m. projektas MIP-82/2010) netiksliai nurodė, kokias projektui vykdyti reikalingas prekes planuoja įsigyti 2011 metais (atitinkamai už 14,3 tūkst. Lt ir 8,8 tūkst. Lt), nes įsigyjamų prekių poreikį nurodė visam projekto vykdymo laikotarpiui – 2 metams.

Taryba, negavusi tinkamo lėšų poreikio pagrindimo, patvirtino 154,6 tūkst. Lt projektams vykdyti: 19,5 tūkst. Lt – nesivadovaudama Paramos mokslo renginiams tvarkos aprašo reikalavimais, kad numatomos projekto vykdymo išlaidos būtų pagrįstos skaičiavimais, ir 135,1 tūkst. Lt priedams prie atlyginimo, nors projektų vykdytojai nenurodė, o taryba nepareikalavo pagrįsti, už kokius skubius, svarbius ar sudėtingus darbus (užduotis) jie skirti. Dėl minėtų aplinkybių negalėjome įsitikinti, kad valstybės biudžeto asignavimai buvo panaudoti teisėtai.

3. Kiti pastebėjimai

Taryba panaudojo ne visus asignavimus, 2011 m. skirtus programai „Šalies mokslo ir studijų plėtra“, kuri finansuojama iš valstybės biudžeto, Europos Sąjungos visuotinės dotacijos ir techninės paramos visuotinei dotacijai lėšų ir Šveicarijos paramos lėšų. Skirta 91 163,0 tūkst. Lt, o panaudota 61 077,4 tūkst. Lt: valdymo išlaidoms 4 869,7 tūkst. Lt ir 56 207,7 tūkst. Lt projektų finansavimui. Iš valstybės biudžeto Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų 1 195 projektų finansavimui skirta 49 355,0 tūkst. Lt, panaudota 48 183,3 tūkst. Lt (97,6 proc. planinių išlaidų). Iš planuotų 36 000,0 tūkst. Lt Europos Sąjungos visuotinės dotacijos lėšų panaudota tik 8 024,4 tūkst.

⁸ Lietuvos mokslo tarybos 2010-10-25 nutarimas Nr. VII-50 „Dėl mokslininkų grupių projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2011-09-19 Nr. VII-77 redakcija), 8 p.

Lt (22,3 proc.). Taryba nepanaudojo 27 975,6 tūkst. Lt, nes užsitęsė jos parengto Visuotinės dotacijos aprašo derinimas su Finansų ir Švietimo ir mokslo ministerijomis, be to, II kvietimas teikti paraiškas buvo paskelbtas tik 2011 m. gruodžio mėn.

4. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Lietuvos mokslo taryba praeito ir šio audito metu teiktas visas rekomendacijas įgyvendino: patikslino Lietuvos mokslo tarybos nuostatus ir mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkų aprašus, finansavimo sutartį papildė nuostata, kad vykdytojai sukurtą ilgalaikį nematerialųjį turtą apskaitytų teisės aktų nustatyta tvarka, panaikino tarybos narių darbo apmokėjimo tvarkoje numatytą galimybę gauti autorinį atlyginimą už žodinius kūrinius, parengė Mokslinių tyrimų projektų administravimo vadovą, patvirtino Patikrų, atliekamų mokslo projektų įgyvendinimo vietoje, tvarkos aprašą. Šio audito metu nebuvo nustatyta reikšmingų dalykų. Todėl vidaus kontrolės sistema atitinka keliamus reikalavimus ir Lietuvos mokslo tarybos vidaus kontrolė vertinama kaip gera.

5. Rekomendacijos

Lietuvos mokslo taryba dėl audito metu nustatytų neatitikimų informuota žodžiu ir raštais: 2011-09-21 Nr. S-(50-2201)-1874, 2011-10-06 Nr. S-(50-2201)-1944 ir 2011-12-28 Nr. S-(50-2201)-2432. Pažymėtina, kad įstaiga geranoriškai reagavo į pateiktus pastebėjimus ir vykdė rekomendacijas: tobulindama vidaus kontrolę patvirtino vykdomų veiklų finansavimo aprašus, įvertino rizikos veiksnius, atsižvelgė į pateiktus pastebėjimus ir parengė 2012–2014 m. strateginį veiklos planą.

Lietuvos mokslo tarybai rekomenduojame:

- spęsti klausimą dėl lėšų už suteiktą paslaugą iš viešosios įstaigos Lietuvos verslo ir paramos agentūros išieškojimo;
- patikslinti nuostatus ir nurodyti teikiamas paslaugas ir už jas gaunamas pajamas, kurios įmokamos į valstybės biudžetą ir naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais įstaigos vykdomoms programoms finansuoti;
- neskirti finansavimo projektams, kurių paraiškose lėšos tinkamai nepagrįstos arba projektų vykdytojai nepateikė informacijos dėl sąmatos patikslinimo.

5-ojo audito departamento direktorė

Rasa Gabrilavičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Ona Kunigėlienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos mokslo taryboje
atlikto finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolimesni veiksmai ⁹	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data) ¹⁰
1.	Spęsti klausimą dėl lėšų už suteiktą paslaugą iš viešosios įstaigos Lietuvos verslo ir paramos agentūros išieškojimo.	Kreiptis į viešąją įstaigą Lietuvos verslo ir paramos agentūrą dėl lėšų už suteiktą paslaugą apmokėjimo (agentūrai atsisakius, kreiptis į paraiškas vertinusių ekspertus dėl lėšų grąžinimo).	Iki 2012-09-15
2.	Patikslinti nuostatus ir nurodyti teikiamas paslaugas ir už jas gaunamas pajamas, kurios įmokamos į valstybės biudžetą ir naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais įstaigos vykdomoms programoms finansuoti.	Kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų tikslinimo.	Iki 2013-06-30
3.	Neskirti finansavimo projektams, kurių paraiškose lėšos tinkamai nepagrįstos arba projektų vykdytojai nepateikė informacijos dėl sąmatos patikslinimo.	Patikslinti Lietuvos mokslo tarybos aprašus, reglamentuojančius programinių konkursinių mokslinių tyrimų projektų finansavimą.	Iki 2012-11-30

⁹ Numatyta audituojamo subjekto.

¹⁰ Taip pat.